

GOUVERNEMENT VAN NEDERLANDS NIEUW-GUINEA
AFDELING GEELVINKBAAI

G E H E I M

AAN:
Zijne Excellentie de
Gouverneur van Ned. Nieuw-Guinea
te
H o l l a n d i a.-
t.a.v. Het Kabinet

Ons kenmerk:
128/II/GEHEIM

Datum:
Biak, 15 augustus 1962

Onderwerp: Politiek verslag.-

Bijlagen : 1 (in drievoud).

Mits deze heb ik de eor Uwer Excellentie
het politiek verslag aan te bieden van de
afdeling Geelvinkbaai over de maand juni 1962.

De Resident van de Geelvinkbaai,

Dr. W. J. E. Kouwenhoven.-

c.c.: P.G.
D.B.Z.
Hfd C.V.D.
COSTRING
Res.Hollandia
Res.West Nieuw-Guinea
Res.Fakfak
Res.Zuid Nieuw-Guinea
Comm.Centraal Bergland 2x)

+ 1 bijlage.

I. ALGEMEEN.-

Belangrijke gebeurtenissen deden zich in verslagperiode niet voor. Nationalistische en pro-Indonesische Papua's roerden zich op privé bijeenkomsten, maar hielden zich verder kalm.

II. PRO-INDONESISCHE AKTIVITEITEN.-

Een persoon, die de laatste tijd nogal de aandacht trekt, is een zekere Willem DABROEK, alias Mohammed SALEH. Hij schijnt veel belangstelling te hebben voor militaire bewegingen. Voorts zou hij belangstelling hebben voor militaire stellingen en hiervan situatieschetsen maken. Overigens heeft hij regelmatig contact met de pendita Alex PRAWAR. De laatste zou bemiddelend opgetreden zijn bij het dorps hoofd van kampong WAROI om DABROEK aan een stukje grond te helpen, waar hij zich zou willen vestigen. Behalve met PRAWAR wordt DABROEK ook met andere pro-RI-figuren gesignaleerd.

PRAWAR zelf deed in verslagperiode eveneens van zich spreken door een kerkenst, die hij met Pinkistoren te Bosnek hield en welke hij vermengde met anti-Nederlandse propaganda. Betrokene zou ook op Woendi zijn geweest, waar hij getracht zou hebben contact te zoeken met de daar geïnterneerde para's, iets wat hem niet gelukte.

Belangstelling voor Woendi hadden, volgens een F-6 bericht, ook een groep arbeiders van de BKH, allen afkomstig van AMBAI (Japen). Zij waren van plan zich naar Woendi te begeven, waarbij zij zich zouden voordoen als vissers. Zij zouden dan de gelegenheid benutten om na te gaan, wat de sterkte was van de bewakingsploeg, de opstelling en het aantal der wachtposten, enz.

Ook de bekende pro-RI-groep van de "Garuda-TTT/PSI" kwam in verslagmaand herhaaldelijk bijeen. Hierbij trad Domingus WARIKAR enige malen als "expert" op v.w.b. het bestrijden van parachutisten - dit n.a.v. zijn recente reis naar Sorong en Fakfak. Hij verklaarde kort gezegd, dat er veel meer Indonesische parachutisten moesten worden neergelaten, aangezien zij thans een te gemakkelijke prooi vormden voor de Nederlandse militairen.

Over het algemeen is de hierboven genoemde groep hoopvol gestemd over de afloop van de kwestie Nieuw-Guinea. Men verwacht, dat de beslissing spoedig zal vallen.

In verband hiermede werd overeengekomen, dat men het recherche-personeel der Politie goed in de gaten moest houden om zodoende te weten te kunnen komen wie hun informanten waren. Deze personen zouden zich later moeten verantwoorden, indien Nieuw-Guinea onder Indonesisch bestuur is.

Nu het voor deze groep duidelijk is, dat Irian onder Indonesisch bestuur komt, zal dit proces moeten worden verhaast door ontwrichting van het gezag. Dit kan men bereiken door provocerend op te treden tegen de Nederlanders, speciaal tegen de Politie en het Leger. Daarmede zal men de gegagete trouwe Papua's vrees inboezemen, zodat de pro-RI-elementen vrij spel zullen krijgen.

Tijdens een gesprek

--2--

Tijdens een gesprek, dat Jantje TARUMASELY had met Johan MALOW en een zekere GASPERS, deelde laatstgenoemde mede, dat hij uit Indonesië een brief ontvangen had, waarin de Indonesiers in Biak werd aangeraden om naar Japen te vertrekken, zodat het Indonesische leger vrij spel heeft in de maand augustus en er geen onnodige slachtoffers zullen vallen. Kort daarop vertrok J. MALOW per prauw met bb-motor naar Japen zgn. om de komst der Indonesiers af te wachten, doch in werkelijkheid om in Pom en Soemberbaba zijn veertien dagen jaarlijks ontspanningsverlof door te brengen.

Geruchten deden de ronde over de aanwezigheid van Indonesische militairen op het eiland Biak. Plaats en aantal varieerden. Na verificatie bleek alles op fantasie te berusten. Een melding over een parachute, welke zou zijn neergekomen in de omgeving van kampong OERFOE werd onmiddellijk geverifieerd; het neergekomen voorwerp bleek een radardoel te zijn van de Meteorologische dienst.

Tijdens een bijeenkomst van een aantal Papua's uit Japen/Waropen verklaarde de vaker als pro-RI gesignaleerde Arius KADIWARU, dat het de Indonesische regering bekend is, dat deze bevolkingsgroep pro-Indonesisch is. Wanneer Irian Barat onder Indonesië komt, zal deze houding zeker gewaardeerd worden en zullen de Seroeiers behoorlijke functies krijgen. Hij spoorde zijn strekgenoten aan zich desnoods openlijk anti-Nederlands te gedragen, opdat de beloning niet uit zal blijven.

Een bedreiging aan het adres van de Hoofdamtenaar t/b op het Residentiekantoor te Biak, J.W.E. Solcer, werd geuit door Tarmidzy THAMIN. Tijdens zijn gevangenschap zou hij te Hollandia door deze ambtenaar slecht behandeld zijn. Indien de tijden veranderd zijn zal hij zeker wraak nemen. Corinus KREY beloofde hem hierbij te helpen.

Eliëzer RUM, schoonzoon van Silas PARARE heeft, na een binnenlands verlof, dat te Pulu NAU werd doorggebracht, op staande voet ontslag verzocht; betrokkene, die een goed gesalarieerde betrekking als mantri-verpleger bekleedde, stelde geen belangstelling in een ontslagbesluit. De reden, die hij hiervoor op gaf was de zgn. onredelijke behandeling, die hij gedurende dertien jaar dienst zou hebben ondervonden. Een politieke achtergrond wordt aan deze ontslagaanvraag overigens niet vreemd geacht.

Een D-6 bericht maakt melding van een brief, die de vaker gesignaleerde Robert MANDERI te Seroei ontving van een zekere Djailani bin SUPARMAN uit Fak'ak. Deze gaf daarin o.a. een uiteenzetting van de gevechtstaktiek der Indonesische troepen. Voorts lanceerde hij nog enige berichten, die qua inhoud wel ontlaend konden zijn aan Radio Free West Irian.

Mathias WAROI; eveneens in Seroei woonachtig, maakte in een dronken bui de opmerking, dat hij bij een eventuele Indonesische invasie de zijde der Indonesiers zal kiezen en de Nederlanders zal vermoorden.

Azes FAIDIBAN richtte

--3--

Ezes FAIDIBAN richtte een nieuwe badmintonvereniging op, onder de naam "GARUDA". Men zal als kostuum een rood hemd met linksboven een getekende Garuda dragen, benevens een witte broek.

III. COMMUNISTISCHE AKTIVITEITEN.-

Geen bijzonderheden.

IV. STEMMING AUTOCHTONE BEVOLKING.-

De voormannen der PPM te Biak kwamen op 20 juni in kampong BOUW bij elkaar om over een concept motie te spreken, die Mozes RUMAINU bij zich had. In deze motie, die gericht was aan de Nederlandse regering, werd het plan BUNKER door de Papuabevolking verworpen. Lambert JARANGGA was het hier niet helemaal mee eens, maar stelde voor een motie te sturen aan president SUKARNO. Volgens hem was het wel duidelijk, dat de Papua's zouden worden verkocht en zij moesten zorgen, dat zij door de Indonesiers niet op de korrel zouden worden genomen. Dit viel niet in goede aarde bij ... RUMAINU, die hem verzocht de bijeenkomst te verlaten. De motie over het plan BUNKER werd tenslotte toch verzonden aan de Nederlandse Regering.

De bekende Nicanor SEMBOARI te Seroei verklaarde, dat hij in zijn hemd was gezet door de wijze waarop Indonesie - d.m.v. luchtlandingen - de kwestie Nieuw-Guinea trachtte op te lossen. In de toekomst zou hij zich niet meer met politiek bemoeien.

V. STEMMING LOKALE BEVOLKINGSGROEPEN.-

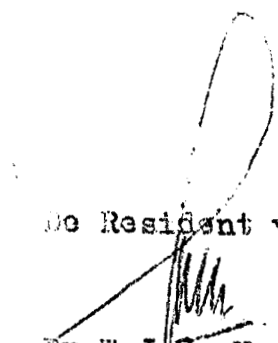
Geen bijzonderheden.

VI. DIVERSEN.-

Geen bijzonderheden.

Biak, 14 augustus 1962

De Resident van de Geelvinkbaai

Dr. W. J. R. Kouwenhoven.-